

Fri rörlighet för tjänster inom EU

► Handeln med tjänster inom EU omfattas av principen om fri rörlighet. Det innebär att det ska vara samma villkor för företag att sälja tjänster i Marseille som i Malmö.

Tjänstesektorn står för 70-80 procent av EU:s samlade produktion. Runt 85 procent av alla företag i EU är tjänsteföretag och sysselsätter över tre fjärdedelar av alla anställda (källa: Eurostat).

Även industriföretagen köper och säljer allt mer tjänster för att kunna konkurrera med andra företag. I Sverige arbetar nästan hälften av alla anställda inom industrisektorn med tjänster (källa: Kommerskollegium).

De flesta tjänster konsumeras i samma land som de produceras. En stor del av tjänstehandeln sker därför genom att företag etablerar sig på den marknad de vill sälja till.

Den gränsöverskridande tjänstehandeln mellan EU-länderna uppgick 2013 till 800 miljarder euro, vilket motsvarar 23 procent av handeln (källa: Eurostat). För Sveriges del har den gränsöverskridande tjänstehandeln ökat under de senaste 10 åren och uppgick 2013 till 30 procent (källa: SCB).

Det finns få EU-gemensamma regler för tjänstehandeln, jämfört med vad som finns för varuhandeln. Men precis som för varor är grundprincipen att tjänster ska få röra sig fritt inom

EU. Ett medlemsland får därför normalt sett inte hindra ett företag från att sälja en tjänst om företaget har tillstånd att sälja tjänsten i hemlandet.

Tjänstedirektivet ska underlätta handeln

För att öka handeln med tjänster inom EU beslutade medlemsländerna om det så kallade tjänstedirektivet.

Tjänstedirektivet ledde till en omfattande översyn av lagar och andra regler som berör tjänsteområdet i EU:s medlemsländer och EES-länderna Norge, Island och Liechtenstein. Alla EU-länder var skyldiga att anpassa sin lagstiftning till direktivet i december 2009.

Vilka tjänster kan det gälla?

- Hantverkstjänster och byggverksamhet
- Detalj- och grossisthandel
- Resebyråer och turistguider
- Hotell och restaurang
- Utbildningstjänster som inte är offentligt finansierade
- Städning, barnpassning och trädgårdsarbete
- Juridisk rådgivning och skatterådgivning
- Reklam och rekrytering

Exempel på innehåll i tjänstedirektivet:

- Det får inte finnas diskriminerande regler mot företag från ett annat EU/EES-land. En myndighet får exempelvis inte kräva att en företagare har en viss nationalitet eller bosättningsort för att få sälja tjänster.
- Myndigheter får inte begära att ett företag på nytt uppfyller krav som företaget redan lever upp till i hemlandet, exempelvis en viss behörighet.
- Myndigheter ska välja den åtgärd som hindrar handeln så lite som möjligt för att skydda exempelvis miljö, hälsa och säkerhet. Det kan vara att ställa krav på anmälan snarare än krav på tillstånd.
- Myndigheter ska uppge hur lång tid det tar att få en tillståndsansökan handlagd. Har myndigheten inte gett svar inom denna tid, blir ansökan normalt automatiskt beviljad.
- Myndigheter är skyldiga att samarbeta mer över gränserna – det kan till exempel röra sig om kontroll av intyg utfärdat i ett annat land.

Kontaktpunkten för tjänster

Kontaktpunkten för tjänster är till för att underlätta för företag som säljer tjänster över gränserna. Det är en webbplats som innehåller information om vilka krav som gäller för olika tjänsteverksamheter, ansökningsblanketter för olika tillstånd och kontaktuppgifter till myndigheter som har hand om tillstånd.

Alla EU-länder samt Norge, Island och Liechtenstein har egna kontaktpunkter. Detta nätverk av kontaktpunkter har det gemensamma namnet EUGO. Information om vad som gäller i ett specifikt land finns i det landets kontaktpunkt.

Exempel på innehåll i kontaktpunkten

- information om vilka krav som gäller för olika tjänsteverksamheter i EU-länderna,
- kontaktmöjligheter till myndigheter som ger tillstånd för olika typer av tjänstehandel,
- blanketter för ansökningar,
- kontaktuppgifter till rådgivande instanser,
- information om tvistlösning.

I Sverige finns kontaktpunkten i företagarsajten www.verksamt.se. Den svenska kontaktpunkten har också en helpdesk dit man kan ringa eller mejla för att få information om EU:s tjänstedirektiv. Helpdesken nås på telefonnummer 08-690 4880 eller mejladress serviceshelpdesk@kommers.se.

Konsumenter som har frågor som gäller köp av tjänster från företag från EU/EES kan vända sig till Konsument Europa. På motsvarande sätt kan svenska företag som köper tjänster av EU/EES-företag få information av Kommerskollegium.

Länkar

EU-ländernas kontaktpunkter:

www.eu-go.eu

Sveriges kontaktpunkt:

www.verksamt.se

Konsument Europa:

www.konsumenteuropa.se

Läs mer om tjänstedirektivet:

www.kommers.se/td

